

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Guillaume Musso
JE REVIENS TE CHERCHER

Copyright © 2008 by XO Editiones
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-701-7

Vrati mi se

GIJOM MUSO

Prevela s francuskog
Dragana Jovanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

Odrastao sam među knjigama, drugujući s nevidljivim prijateljima na stranama koje su se pretvarale u prah i čiji miris još uvek čuvam na rukama.

KARLOS RUIS SAFON,
SENKA VETRA

Prolog

Niko vam ništa neće dati.
Sve morate sami uzeti.
IZ FILMA *DVOSTRUKA IGRA*
MARTINA SKORSEZEA

*Često se naša sudbina nalazi
na putevima koje biramo
da bismo je izbegli.*
LA FONTEN

Zamislite...

Vreva na Tajms skveru...
Uzvici, smeh, muzika.
Miris kokica, hot-doga, dima.
Neonska svetla, ogromni ekrani, svetleće reklame na fasadama
nebodera.

Gužva u saobraćaju, mnoštvo taksija, policijske sirene i zvuci
automobilskih truba.

I gomila sveta koja se tiska i gura. Nepregledna reka turista, ulič-
nih prodavaca i džeparoša.

* * *

A vi ste jedna kap u tom moru.

Imate dvadeset tri godine.

Vaša verenica i vaš najbolji prijatelj idu trotoarom na samo dva metra ispred vas. Ona se zove Marisa. Zabavljate se od prve godine gimnazije i treba da se venčate krajem meseca. S Džimijem se znate još duže: odrasli ste zajedno u istom radničkom kraju u južnom Bostonu.

Večeras proslavljate vaš rođendan. Njih dvoje su u vašu čast organizovali ovu malu šetnju Menhetnom, a vi ste prevalili put od Bostona dovede u malom, ofucanom *mustangu*.

Imate tek dvadeset tri godine, ali vaš život već izgleda beznađežno predodređen.

Da se razumemo, dobre vile se baš i nisu nešto gurale oko vaše kolenke kad ste se rodili. Vaši roditelji crnčili su celog života, ali to nije bilo dovoljno da vam plate studije, pa ste po završetku školovanja počeli da radite na gradilištima s Džimijem. Svakodnevicu vam čine džakovi cementa, skele, znoj i nadzornik koji se dere na vas.

A u slobodno vreme? Popijete koje pivo nakon posla, idete sa Marisom u nabavku, a dva puta nedeljno na partiju kuglanja s prijateljima.

Hipnotisani svetlima i pomalo odsutni, puštate da vas nosi ta gomila. Na svetlucavim ekranima promiču reklame za automobile koje nikada nećete voziti, za luksuzne satove koji vrede deset puta više od vaše plate, za odeću koje nose žene čiji pogled se nikada neće ukrstiti s vašim.

Vaša budućnost? Brak bez strasti, dvoje ili troje dece, crkavate na poslu da biste otplatili kredit za stan koji vam se ne sviđa.

I nastavićete da pijete pivo, idete na kuglanje i radite na građevini s Džimijem, a zapravo u tome ne učestvujete.

Imate tek dvadeset tri godine i već ste zaglibljeni u životu koji vam ne odgovara. Već odavno osećate da ste drugačiji od sveta koji vas okružuje. To ne znači da prezirete svoju porodicu, ili prijatelje. Nešto drugo je u pitanju: *to siromaštvo koje ponižava*, koje vas konstantno vređa. Ni Marisa ni Džimi nemaju taj osećaj. Oni se teže ponavljajući: „Možda jesmo siromašni, ali barem smo srećni.“

Ali da li je to stvarno tako?

Kako poverovati u to da život nema drugačiji ukus s one strane granice?

I dalje idete avenijom, jedan od mnogih u nepreglednoj gomili. S vremena na vreme, Džimi i Marisa se okrenu da vam klimnu glavom, ali vi namerno održavate malu distancu.

Pre nekoliko meseci, počeli ste, gotovo kradom, da kupujete knjige. Vuče vas sve jača i jača želja da se izdignete i da postanete nešto više od onoga što vam omogućava vaše poreklo. Na vokmenu slušate Baha i Mocarta, umesto repa i soula. A na poslu, uprkos poruzi ostalih radnika, uvek u pauzi za ručak prelistate članke u *Njujork tajmsu*.

Dan je na izmaku. I dalje posmatrate prizore na ulici. Mladi par izlazi iz hotela smejući se i ulazi u bleštavi kabriolet. Kao da su sišli sa stranica modne revije – imaju bele zube, drže se opušteno i elegantno kao što i priliči Novoj Engleskoj.

Imaju sve ono što vi nikada nećete imati.

U ovoj zemlji, gde uspeh, kako to vole da kažu, zavisi samo od tebe, imate utisak da niste na pravom mestu. Često se u tišini noći

poigravate s idejom da sve ostavite i krenete od nule, da se vratite školovanju kako biste uspeli da se dočepate svog dela američkog sna.

Međutim, da biste do toga došli, morali biste da raskinete sa svojim okruženjem, svojom porodicom, verenicom, svojim prijateljima, a vrlo dobro znate da je to nemoguće.

A da li je zaista tako?

Na uglu Pedesete ulice, stari prodavac hot-dogova na pokretnoj tezgi uključuje radio, čija je frekvencija podešena na neku stanicu sa rok muzikom. *It's Now or Never*, stari hit Elvisa Prislija širi se trotoarom.

Sad ili nikad.

Prolazite pored novinskog kioska i bacate pogled na naslovnu stranu *Njujork tajmsa*. Šta se dešava u vašoj glavi u tom trenutku? Otkud ta suluda ideja?

Jednog dana, moja slika će biti na naslovnoj strani tih novina.

Za petnaest godina, ja ću biti tu. Zaklinjem se.

Da li shvatate koje su posledice onoga što se spremate da učinite? Da li ste svesni da ćete, sve do svoje smrti, svake noći misliti na taj dan?

Na dan kada ste u svom životu podvukli crtu.

Na dan kada ste napustili sve one koji su vas voleli.

Na dan kada ste, da biste sve dobili, najpre morali sve da izgubite.

Sad ili nikad.

Izgubljeni u gomili turista, koristite priliku kada se smanjila gužva u saobraćaju, i pretrčavate preko avenije.

Ni Marisa ni Džimi vas nisu videli.

Sad ili nikad.

Za tačno trideset sekundi, vaša verenica će se okrenuti, ali vas neće biti.

Vrati mi se

Nikada više.

Za tačno trideset sekundi, naći ćete se ispred najvećeg i najčudnovatijeg od svih izazova.

Da postanete neko drugi.

Prolog 2

Kraj jedne ljubavi

Ja sam tebe volela, a ti si bio
zaljubljen. To nije isto...
IZ FILMA *ŽENA IZ SUSEDSTVA*
FRANSOA TRIFOA

DESET GODINA KASNIJE

Neveliki kafić u Vest Sajdu, između Brodveja i Avenije Amsterdam. Ušuškana, prijatna atmosfera. Udobna sedišta od tamne kože i veliki šank od sjajnog metala. Širi se miris cimeta, vanile i meda.

Sedite preko puta mlade žene u uniformi stjuardese.

Selin Paladino.

Rukavom briše suze koje teku iz njenih zelenih očiju prošaranih zlatnim tačkicama. Poznajete se više od godinu dana. To je prekookeanska ljubav; živite u ritmu linije Pariz–Njujork, kojom ona stiže svake dve nedelje.

Sa Selin vam se dogodila romana kojoj se niste nadali. Neverovatna ljubav na prvi pogled, koja se pretvorila u stanje blaženstva, otkrivajući vam dotad nepoznate svetove.

Logično, trebalo bi da ste najsrećniji čovek na svetu.

Ali vi niste običan čovek.

I odmah znate da ćete je jednog dana izgubiti.

A taj dan je upravo danas.

Naime, iako ste svakim danom sve zaljubljeniji, isto tako ste i sve ranjiviji, što ne želite. Još ne znate da možete biti osećajni, a da pritom ne budete slabi.

Osim toga, ubeđeni ste da je u osnovi vaše veze nesporazum: Selin vas voli zato što vas, u stvari, ne poznaje. Jednog dana će progledati i shvatiće da ste vi, u suštini, jedan ljigavi i ambiciozni gad.

Ali to nije glavni razlog.

Glavni razlog je to što vas neki unutrašnji glasić neprestano opominje: ako zaista voliš Selin, moraš je ostaviti jer se s tobom nalazi u opasnosti.

Odakle ta zloslutna misao? Nije ni vama jasno, ali vas do te mere proganja da je morate ozbiljno shvatiti.

Poslednji put gledate Selin. Suze joj teku i padaju po čokoladnom kolaču.

A kada je stigla na mesto sastanka, u kafić gde ste se obično nalazili, sva je blistala, presrećna što je došla da vam saopšti da je dobila premeštaj u ispostavu Er Fransa na Menhetnu.

– Konačno ćemo moći da živimo zajedno, da imamo dete...

Vaš stav je odjednom postao ukočen. Da živite zajedno? Još niste spremni za to. Dete? Iznosite joj čitav niz razloga zbog kojih ne bi bilo dobro da dobijete dete: više neće biti strasti, to nosi previše odgovornosti, ne želite da joj materinstvo bude važnije od vas...

Ona je šokirana. Zatim nastupa muk, dok ona nepomično sedi. To je previše. Ne možete da izdržite njen očaj, ustaćete i zagrliti je, ali onaj unutrašnji glas se ponovo javlja:

Ako ostaneš sa Selin, ona će umreti.

Tako sklanjate pogled i gledate u užurbane prolaznike na kiši, ali ih ne vidite.

– Ovo je kraj? – upitala je ustajući.

Ne usuđujete se da joj odgovorite i samo joj potvrdno klimnete glavom.

Posle petnaest dana, ponovo ćete doći u taj kafić. Jedan od konobara će vam pružiti koverat na kojem ćete prepoznati Selinin razvučeni rukopis. Odolećete želji da ga otvorite. Samo ćete se vratiti kući, sumnjajući u svoju sposobnost da prevaziđete taj ogromni gubitak. Zatim ćete uzeti jednu kutiju i u nju spakovati malobrojne stvari koje je ostavila kod vas, ili je na njima ostao njen trag: nekoliko komada odeće, neseser, Kašarelov parfem, stranicu iz knjige *Belle du Seigneur*, zbirku Aragonovih pesama, CD Nine Simon, jednu reprodukciju Modiljanija, američki plakat za film *Srce na zimi*, češalj od kornjačevine, japanski čajnik, njeno poslednje neotvoreno pismo...

Izlazite na ulicu iz svoje male zgrade u Grinič Vilidžu, neposredno iza Njujorškog univerziteta. Bacićete tu kutiju u kontejner preko puta, praveći se da vam je svejedno.

Ipak, usred noći, izaći ćete po hladnoći da uzmete pismo. Nikada ga nećete otvoriti, ali ćete ga čuvati kod sebe kao znak njenog prisustva.

Što je možda dokaz da i niste baš toliko ljigav tip.

Proći će godine.

Jedna, dve... pet godina.

Postići ćete društveni uspeh o kojem ste sanjali: bićete slavni, imaćete sportske automobile, putovaćete prvom klasom, kroz vaš krevet će defilovati manekenke, pojavljivaćete se na TV ekranima.

S vremenom, ubedićete sebe da ste zaboravili Selin.

Ali bez nje,

uvek ćete osećati da ste sami.

PRVI DEO
BEKSTVO

1. Toga dana...

Naši stvarni neprijatelji
kriju se u nama samima.
BOSIJE

MENHETN

SUBOTA, 31. OKTOBAR 2007.

7 H 59 MIN 57 S

Itanu Vitakeru ostalo je još tri sekunde sna na luksuznoj jahti ukotvljenoj na obali Hadsona.

Spava čvrsto uljuljkan u carstvu snova, iz kojeg će uskoro upasti u dan pun košmara.

7 H 59 MIN 58 S

Još samo dve sekunde.

U tom trenutku, još se nije desilo ništa od tog čudnog niz događaja koji će ga dovesti u središte misterije i patnje. Posle tog tajanstvenog hodočašća, kojim će proći sam-samcit, biće rasturen na sastavne delove, a onda će se ponovo roditi. I biće primoran da

se suoči sa svojim najgorim strahovima, najdublje pokopanim tajnama i najluđim nadama.

Da li ste zaista sigurni u to kakvi ste zapravo?

A ako niste, šta biste bili spremni da date da biste zaista spoznali sebe?

7 H 59 MIN 59 S

Poslednja sekunda pre buđenja.

Poslednja sekunda pre Buđenja.

A šta ako svi mi tražimo nešto što već imamo?

8 H 00 MIN 00 S

Nagli trzaj.

Itan je nekoliko trenutaka bunovno tapkao rukom pre nego što je uspeo da zaustavi sve glasnije zvono budilnika.

Ono je na njega obično delovalo podsticajno, ali danas mu je izuzetno zasmetalo. Dugo mu je trebalo da se osvesti. Osećao se kao da ima groznicu i bio je sav zadihan, kao posle nekog velikog fizičkog napora. Grlo mu je bilo suvo, kao da danima ništa nije pio. Povraćalo mu se, a osećaj bola ga je kočio od glave do pete. Pokušavao je da otvori oči, ali je vrlo brzo morao da odustane od toga: kapci kao da su mu bili zašiveni, glava mu je pretila da eksplodira, a neka nevidljiva burgija uporno mu je svrdlala unutar lobanje.

Šta li je to juče radio kada se oseća ovako grozno?

Pokušao je da smiri srce koje je ubrzano kucalo, a zatim je s nadljudskim naporom pogledao kroz poluotvorene kapke. Blistava drvenarija sijala je na blagoj svetlosti koja je dopirala kroz okna malene jahte. Prostrana i udobna kabina pružala se čitavom širinom broda. Predstavljala je kombinaciju modernog dizajna i tehnologije i odisala je luksuzom. Ogroman krevet, najnovije tehničke sprave, elegantan nameštaj.

Dok je tako ležao na boku okrenut ka ivici kreveta i dolazio sebi, odjednom je osetio nečije prisustvo. Naglo se okrenuo i zažmirkao očima.

Neka žena.

Znači tako.

Bila je sva umotana u satenske čaršave; virilo joj je samo golo rame, prekriveno ružičastim mrljama.

Itan se nagnuo prema njoj i ugledao duguljasto lice nežnih crta, koje su delimično skrivali dugački kestenjasti uvojci rasuti u slapovima po jastuku.

Da li je poznajem?

I dalje ga je mučila žestoka glavobolja dok je pokušavao da se seti ko je ta žena i koje su okolnosti dovele do toga da završi u njegovom krevetu, ali...

Ništa.

U glavi mu je vladala potpuna praznina. Njegova memorija bila je kao kompjuterski program koji odbija da učita tražene podatke. Potpuno zbunjen, Itan je udvostručio napore: prisetio se da je uveče izašao s posla i da je potom otišao na čašu pića u kafić *Socijalista*, novo mesto u Zapadnoj ulici, koje je u poslednje vreme bilo u modi. U tom ambijentu kao iz filma *Kuba libre*, koji je podsećao na Havanu četrdesetih godina, popio je jedan mohito, pa drugi, pa treći... A posle toga... ništa. Zaista se potrudio da se skoncentriše, ali je, na svoju žalost, ustanovio da se ne seća ama baš ničega od sinoć. *Prokletstvo!*

U prvi mah je krenuo da probudi uspavanu lepoticu u nadi da bi ona mogla da mu osveži pamćenje, ali je odmah odustao od te ideje jer je znao da bi to bio buran razgovor.

Izvukao se iz kreveta bez i najmanjeg šuma i krenuo nesigurnim korakom kroz uzani hodnik do kupatila. Tuš-kabina je bila obložena nekim egzotičnim drvetom i mogla je da se koristi kao sauna. Podesio je slavine na funkciju *sauna* i, gotovo istog trenu, kabina se ispunila vlažnom, vreloom parom.

Spustio je glavu među šake i počeo da masira slepoočnice.
Samo bez panike!

Veoma ga je uznemirilo to što ne može ničega da se seti. Bila mu je užasna ta pomisao da je izgubio kontrolu nad samim sobom. Čovek treba da bude odgovoran i da se trudi da upravlja svojim životom: upravo te poruke je ponavljao na stranicama svojih knjiga, na predavanjima i u televizijskim emisijama.

Radite ono što vam govorim, a ne ono što ja radim...

Osećaj panike iščezao je postepeno. S obzirom na to kako izgleda, nije morao da bude genije da bi zaključio šta se dešavalo prethodne večeri: išao je od lokala do lokala, to je sve. Malo je više popio, možda je dodao i koju rtu belog praha. A ta devojka? Verovatno neka manekenka na koju je naleteo u diskoteci i kojoj se verovatno nabacivao dok je još bio pri svesti.

Bacio je pogled na sat i zabrinuto konstatovao da je prilično kasno. Zamenio je vrelu paru mlazom ledene vode, nadajući se, mada ni sam nije zaista verovao u to, da će tim termičkim šokom uspeti da povрати sećanje.

Kada se vratio u sobu, video je da misteriozna neznanka i dalje čvrsto spava. Zastao je za trenutak, impresioniran kontrastom između njene bele kože i crvenkastog odsjaja kose. Obrisao se i proučio žensku odeću koja je bila razbacana po podu: veš *viktorijas sikret*, haljina *dolče i gabana* s dubokim izrezom, par cipela *džimiču*, ukrašenih kristalima...

Samo skupe i kvalitetne stvari.

Nešto se tu nije uklapalo: devojka je bila isuviše lepa i isuviše otmena da se ne bi sećao kako joj se udvarao.

Itan je na fotelji pronašao malu tašnu i bez ikakvog srama ispitalo njen sadržaj. Nije bilo lične karte, niti vozačke dozvole koja bi mu otkrila identitet uspavane lepotice. Samo naočare za sunce, puder,